

DEO DUCE
DISPUTATIO JURIDICA
QVINTA.

In
Titulos Libri vigesimi tertij,
24. 25. 26. 27.

DIGESTORUM.
CUM COLLATIONE
JURIS SVECANI.

PRÆSIDE

Viro Amplissimo ac Consultiss.

MICHAELE O. VVEXIONIO
J. U. D. & Juris, Polit. ac Histor. in Acade-
mia CHRISTINEA Professore celeberrimo,
Mecœnate ac præceptore reveren-
ter colendo.

Auth. & Resp.

Jacobo P. Chronandro W-Gotho.

*Publicè proposita ad diem
Junij 1650.*

Holmiæ, Typis Ignatii Meureri.

DEO DUCE

PLACENTIO JURIBUS

OPINIA

THEOLOGICAL INSTITUTIONS

1717

DIGESTORUM

ET COLLATIONE

JURIS SVEVICI

PARADOXA

ET DOCTRINA DE CONSTITUTIONE

MICHAELIS O. VVEXIONIS

PH. D. & JURIS P. O. in Acad.

CHRISTINA Professore celeberrimo,

Medicinis ac Chirurgiae Reveren-

ter colendo,

Ordin. & Typ.

Jacobo P. Chronastio W. Gotho.

Publice propostis ad hunc

lunij 1717.

1717

Mohar, Typis gualt. Meurer.

TRANSITIO.

IN proxima precedenti disputatione actum est de contractibus, præcipuè consensualibus & innominatis eorumque accidentibus, nunc sequuntur ij contractus personales, qui ad solam personarum conjunctionem pertinent.

LIB. 23.

Tit. 8.

De spon-
salibus

Cod. 5. 1.

THESIS I.

Sponsalia sunt mutua repromissio futurarum nuptiarum, inter eos qui jure non prohibentur, ritè facta. C. 1. 2. 4. *El. & Stil.* *Giffth. 15. Ryrth.* quæ non dissolvenda arg. c. 2. §. 5. *Giffth. El.*

Antecedentia Matrimonij.

2. Ex canonistis alia sunt *de præ-* Hæc divisio non
senti, quæ propriè sunt matrimonium, vel *de futuro*, quæ hic definita, & sunt spes futuri conjugij. magnum habet usum.
Item *pura vel conditionalia.*

Requiri-
tur iusta
aetas, lici-
tus gradus
& utrinq;
consensus.

3. Contrahuntur præcedente
contrahentium & quorum inter-
est. C. 1. *Giffth, El. & Stl.* volunta-
te spontaneâ, vel simpliciter vel
symbolo sc. arrhis sponsalitijs.
C. 2. §. 5. 6. 7. *El. 6. Stl. Giffth, För-
ning.*

4. Antecedens etiam conjugij,
non tamen substantiale, dici pot-
est trina illa de suggestu denuntia-
tio. 2. *El. & Stl. Giffth.*

Coacta
matrimo-
nia diffici-
les plerūq;
habent e-
xitus.

5. Quamvis clandestina spon-
salia sint prohibita ord. Eccles. &
parentum, vel eorum, qui loco
parentum sunt, consensus requi-
ratur. C. 1. & 3. *Giffth.* monent ta-
men Theol. & Jcti, ne parentes li-
beros ad contrahendum cogant,
vel inconsultò prohibeant, id e-
nim esse contra essentiam matri-
monij, quod spontaneum consen-
sum requirit, & non rarò perpe-
tuas quærelas ac rixas procreat.

6. Sponsalia dissolvit 1. *Error*
in persona, non ita qualitatis circa
bona animi, corporis, fortunæ,

2. *Scor-*

2. *Scortatio*. 3. *Coactio*. 4. *Morbus incurabilis & contagiosus* re integrâ. 5. *Dolus*, qualis Gen. 29. v. 23.

7. Sufficit nudus consensus ad constituenda sponsalia l. 4. dissentiendi à patre licentia filiae conceditur, si indignum moribus vel turpem sponsum ei pater eligat, l. 12. *Notab. II.*

8. *Matrimonium* sive nuptiæ Tit. 2. sunt conjunctio maris & foeminae, De ritu nuptiarum & consortium omnis vitæ, Divini C. 5. 4. & & humani juris communicatio. seq.

l. 1. C. 5. *Giffb.* utroq; jure 15. §. 2. *Kyrkb.*

9. Ex defn. patet. 1. *Sodomiam*, diversæ speciei conjunctionem, 14. *Högb.* l. 16. §. 4. *Kyrkb.* & polygamiam simultaneam esse illicitam.

2. *Giffb.* l. 1. *Stl.* 5. l. 3. *Stl.* *Högb.* 15. 16. *Kyrkb.* 2. *Matrimonium* esse

individuum vitæ conjugum consuetudinem, quâ indicatur communis omnium rerum usus, arg. C. 5. §. 1.

Giffb. l. 28. §. 1. 29. *Jordb.* l. 1. participatio utriusq; fortunæ, quæ innuitur etiâ C. 8. §. 1. *Erffb.* l. 1. arctissima animorum conjunctio, 1. *Särm.* 19.

l. 1. & in separabilitas conjugij 15. §.

2. *Kyrkb.* och hafwi ingen &c.

Ex canon. conjugium aliud legitimum & ratum, aliud legitimum & non ratum,

ntpote cū
Ethnico,
aliud ra-
tum, & nō
legitimum
quod citra
solennita-
tes fit. I-
tem, Ini-
tjatum sz,
consensu
& consum-
matum sz,
carnali co-
pulâ,

10. De ritibus vid. 5. 6. 7. 8.
Gistb. 15. Ryrfb. inter quos verò, na-
turali & civili cognatione conjun-
ctos, legitimum matrimonium,
non contrahitur, vid. 15. Ryrf. 20.
El. 15. Stl. Erffb. (quædam tamen
ex ijs hodie sunt antiquata) & ord.
Eccl.

II. Matrimonium quadruplici
jure est Introductum. 1. *Naturali*,
quo ad originem & conjunctio-
nem. 2. *Divino*, quo ad institutio-
nem. 3. *Gentium*, quo ad consen-
sum. 4. *Civili*, quo ad formam &
solennitates.

Notab. II.

12. Nuptiæ consistere non possunt nisi con-
sentiunt omnes, id est, qui coeunt, quorumq;
in potestate sunt l. 2. minorem annis 12. nup-
tam tunc legitimam fore uxorem, cum apud vi-
rum expleffet 12. annos, l. 4. Non ignoscendum
ei, quæ obtentu paupertatis turpissimam vitam
egit, l. 43. §. 5. Non aboletur turpitude, quæ
postea intermissa est, ead. §. 4.

Tit. 3.
de jure do-
tium C. 5.
12.

13. Nuptias consequuntur *Dos*
& *donatio* propter nuptias.

14. Dos est donum, quod mari-
to à nova uxore vel alio ejus nomi-
ne datur ad sustinenda onera ma-
tri-

trimonij, arg. 6. 12. 13. 14. *Giffteb.*
El. 6. Stl.

15. Ex I. R. alia est *Profectitia*,
quæ â patre de bonis, vel facto ejus
profecta, alia *Adventitia* quæ aliun-
de, quàm â paternis bonis sz. â ma-
tris, sororis, fratris bonis profici-
fcitur. Pater ex I. R. ad dotan-
dum tenetur, aliter jus nostrum,
arg. C. 7. *Giffteb. El. effter Macht och*
Wilia sinom/ etc. Olim etiam ex
I. R. in paraphernalibus, *i. e. rebus*
uxoris præter dotem, jus non habuit
maritus. In I. a. N. conjugum o-
mnia videntur communia, præci-
puè in immobilibus, non ita im-
mobilibus arg. 5. *J laghum wår*
om giffteß ey bonde i Udæl Jord eller
Hws/ Hustru sijna / ey och hoon i hans
vtban i alla andra Lööß Dra. Giffteb.
El. 31. Sedjör. El. sz. ut ea tanquam
propria distrahere valeat, nisi in
quibusdam casibus. Vid. c. 27. El. 16.
Stl. Jordb.

Item alia
vera, alia
putativa,
quæ puta-
tur esse
Dos.

16. Donatio propter nuptias
est ea, quam maritus dat uxori in

compensationem dotis. Sueticè Morgong, de qua c. 10. *El. 9. Stl. Giffsb.* ubi etiam certa quantitas morganicæ præscribitur.

Bene mo-
rata satis
dotata.

17. Not. Ejusmodi dos (uxor enim non propter dotem, jubente Solone, sed virtutes ducenda) vel donatio, ut est dotis compensatio, quatenus in I. R. strictè accipiantur, Juri nostro non sunt cognita. Cum dote tamen, *medgiffi / hemföld.* 12. 13. 14. *El. 18. Stl. Giffsb.* cum donatione, morganicæ *Morgengäfwä.* c. 6. 9. 10. 11. 18. *El. 6. §. 3. 9. 10. Stl. Giffsb.* quandam convenientiam habent. 10. *Konb. El.* ad consequentia etiam conjugij refert *Consultiss. Præses §. 1. c. 6. & 9. El. 8. Stl. Giffsb.* ubi maritus tenetur uxorem tueri ejusq; nomine respondere & agere, uti etiam potestatem moderatè uxorem increpandi. 19. *Särm. m. Willia El. Näpser han hona för bruth henna skälifa / wari saaklöf.*

Notab.
leges.

18. Reip. interest mulieres dotes salvas habere, propter quas nubere possunt, 1, 2, sed in
ju-

jure, N. bene morata satis dotata. Ibi dos esse debet, ubi onera matrimonij. l. 5. Constante matrimonio rei dotalis dominium *civile* penes maritum est, *naturale*, penes uxorem, l. pen. C. hinc.

19. Pacta dotalia (*quæ potissimum agunt de quantitate dotis & modo ejus constituenda*) contra leges vel bonos mores vel in præjudicium mulieris non facta, sunt servanda.

Arg. c. 13. 14. Giffth. 41.

20. Hac lege decernimus, ut vir in his rebus quas extra dotem mulier habet, quas Græci parapherna vocant, nullam, uxore prohibente, habeat communionem 2. 8. Cod.

21. Licet maritus, durante matrimonio sit rei dotalis dominus *civiliter*, tamen res dotales, præcipuè inæstimatas ac immobiles, in distinctè neq; alienare, neq; oppignorare potest, quamvis mulier consenserit, idq; propter fragilitatem sexus, nisi summa uxorem, urserit necessitas, & tunc ejus consensus accesserit, ff. h. t. arg. ubi præcipuè sermo est de paraphernis immobilibus. C. 27. 41. 16. Stl. Jordb. 19. 41. Giffth. 21. §. 2. 31. §. 1. Cedzör. 41.

22. Est autem omnis alienatio actus per quem dominium transfertur. l. 1. Cod. h. t.

Tit. 4.
De pactis
dotalibus
Cod., 5. 14.

Notab.
Lex.

Tit. 5.
De fundo
dotali C.
5. 23.
Cod. de
rei uxore.
A&

Notab.
Lex.

LIB. 24

*Tit. I.
De dona-
tionibus
inter vi-
rum & u-
xorem. C.
§. 16.*

23. Donationes inter conjuges, contractis nuptijs, sine nulla causa factæ hic prohibentur, ne conjuges mutuo amore spolientur, donationibus nimium inhiantes, & concordia maritalis pretio & muneribus, sicut adulteria, comparetur, & matrimonia fiant venalitia, ne alteruter, si liberalior, in paupertatem redigatur, & ut appareat jure societatis sine liberalitate, omnia illorum debere esse communia.

24. Hæc tamen inhibitio variè limitatur. Valent i. donationes tales, si pro necessitate sint factæ, si dans non adeo exinde pauperior, nec accipiens locupletior, si exilij vel divortij vel mortis causa, quod etiam jus nostrum approbat, arg. c. 17. *Jordb. Stl. 9. §. 7. Giffesb. Stl.*

*Notab.
leges.*

25. Moribus apud nos receptum est ne inter virum & uxorem donationes valeant, l. 1. Non coitus matrimonium facit, sed maritalis affectio, l. 31. §. 13.

26. Divortium statuunt propriū
vel

vel improprium, *illud* est separatio Tit. 2.
 matrimonij, & plena vinculi con- De divor-
 jugalis solutio, cujus causæ præci- tijs & re-
 puæ & propriæ 1. *Mors naturalis*, pudijs Co.
 10. 22. *El. Giffb.* 1. *Erffb.* non vero 5. 17.
 ita civilis, utpote proscriptio, arg. *Nat. Votū*
C. 8. Erffb. El. 2. *Adulterium* II. conjugij
El. 10. Stl. Giffb. 5. *El. 3. Stl. Högb.* vis even-
 1. *Ziuffb. El.* nisi vi passa sit corpo- tus inter-
 ris contumeliam, ut 12. *El. II. Stl.* dum fru-
Edzörb. 3. *Malitiosa desertio* qualis straneus.
 28. *Jordb. El.*

27. *Hoc* est separatio, non in uni- Divorti-
 versum vinculi, sed convictus & um pro-
 thori, vel in perpetuū vel ad tem- prie inter
 pus, & hic jus Civ. & Can. Rom. conjuges
 varias olim finxit causas, sed num repudium
 omnes probandæ suis authoribus inter de-
 relinquendum, sz. inimicitiam & sponfatos.
 sævitiam inemendabilem, erro-
 rem in persona, furorem, morbū
 incurabilem & contagiosum,
 (quod etiam apud nos de leprosis
 servatur) utriusq; consensum, vi-
 tæ insidias, absentiam multorum,
 annorum, si nihil certi interim de
 eo

eo constet, propinquitatem sanguinis, impotentiam & inhabilitatem quam causam etiam nostra Eccl. ord. agnoscit, &c.

Notab.

28. Non dotibus sed affectu matrimonia contrahuntur l. 11. Cod.

Lex.

Tit. 3.
solutio ma-
trimonio
quemad-
modum
dos peti-
tur Cod.

§. 18.

29. Solutio matrimonio, morte vel divortio, dos est restituenda, vel uxori, l. 2. t. ff. vel patri, liberis non relictis, si profectitia, sive stipulatus sit aut non, vel heredibus dum dos est adventitia, stipulatione facta. Vid. C. 6. 12. §. 1. 6.

Stl. Giffth. variè tamen hæc dotis repetitio cessat, utpote ob desertionem aut adulterium mulieris.

Arg. C. 11. §. 1. Giffth.

LIB. 25.

Tit. 1.
de impen-
sis in res
dotales fa-
ctis.

30. Impeditur quoq; interdum dotis repetitio ante solutionem, impensarum in rem dotalem factarum.

31. Impensæ sunt 1. *Necessariæ*, quibus non factis dos deterior redditur l. 14. 2. *Utiles*, ex quibus res melior, & fructuosior futura.

C. 2. §. 3. *Jordb: Stl. Bthan han wisse alt gottste bättrat Ar.* 3. *Volu-*

pta-

ptuaria, quæ tantum exornant non
ita augent l. 7.

32. *Not.* Iſtas & illas tenetur u-
xor vel ex actione mandati, vel
Neg. geſt. marito refundere; has
aut permittet tollere, ſi abſq; læſio-
ne abſtrahi queant, aut ſolvetur.

33. Solutio matrimonio, actio
rerum amotarum datur vel marito
vel uxori vel heredibus ad res re-
petendas, quæ divortij causa vel
ab alterutro conjugum, constan-
te matrimonio l. 17. sunt vel abla-
tæ vel abſconditæ, vel dolo malo
conſumptæ, vel ſi ſpe mortis quid
ſurreptum &c. arg. C. 12. *Giffb.*
El. *Not.* hæc actio in favorem ma-
trimonij introducta eſt, ne agatur
actione furti adverſus vitæ comi-
tem l. 1.

Tit. 2.
De Actio-
ne rerum
amotarum

34. In honorem matrimonij turpis actio ad-
verſus uxorem negatur l. 2. Non æquum eſt
invitum ſuo pretio res ſuas vendere l. 9.

Notab. ll.

35. Agitur hic 1. ut parentes li-
beros agnoſcant, alant & educant
18. *El.* 13. *Stl.* *Grffb.* 28. *El.* *Jordb.*
& viciffim liberi parentes paupe-
res

Tit. 3.
De agno-
ſcendis &
alendis li-
beris vel
parentibus

vel patris vel libertis C. 31. *El.* 15.
Stl. *Jordb.*

5. 25. 36. 2. Ut mulier, divortio facto, intra 30. dies se esse prægnantem nunciet marito, qui aut partum agnoscat, & sic alat, aut ratione renuntiabit, l. 1. §. 7.

37. 3. Jubentur liberti patronos egenos pro facultatibus & vice versa, aliàs jus patronatus perditur; alere.

Notab.
Lex.

38. Necare videtur non tantum is qui partum perfocat; sed & is, qui abjicit & qui alimonia denegent & is qui publicis locis, misericordiæ causa exponit, quam ipse non habet l. 4. parentum necessitatibus liberos succurrere justum est, sine die & consule l. 1. Cod.

Tit. 4. 39. Si mulier mortuo marito, De inspi- dicat se esse prægnantem, tunc ciendo mature id ab illa his, quorum inter- ventre cu- est, significandum, ut mittant, si stodiendo- est, significandum, ut mittant, si que partu. velint, mulieres, quæ hac de re explorent, & omnia in eum finem, ne partus suppositivus obtrudatur ac mulieri injustè hereditas ventris nomine tradatur, l. 1. arg. C. 22. *El.* 17. *Stl.* *Giffb.* 6. 10. *El.* 8. *Stl.* *Griffb.*

40. Publicè interest partus non supponi, ut dignitas ordinum, successio-
num & familiarum sit salva l. 1. §. 13. *Notab. Lex.*

41. Si mulier ventris nomine, propter favorem partus, in possessionem mittatur, arg. C. 22. §. 1. in pr. *Giffth.* & dolo malo possessionem eandem ad alium transtulerit, tunc datur hic actio coheredi vel alij, cujus interest, adversus mulierem in factum, & dolo in possessionem missus decedere cogitur. *Tit. 5. Si ventris nomine muliere in possessionem missa eadem possessio, &c.*

42. Hoc edicto prætor recte prospexit, ne dum in favorem partus possessionem polliceatur, alijs prædæ occasionem præbeat, l. 1. *Notab. Lex.*

43. Datur hic actio adversus mulierem, quæ ventris nomine per calumniam, id est cum novenerit se non esse prænantem, in possessionem est missa l. 1. §. 2. ad id quod interest, arg. C. 22. §. 1. §. 1. *Stl. Giffth.* Hæc actio famosa est in I. R. vide & jus nostrum ubi quis per mendacium rem acquisivit 2. §. 3. *Jordb. Stl. Bôte etc.* *Tit. 6. Si mulier ventris nomine in possessione calumniæ causa esse dicatur,*

Stl. Giffth. Hæc actio famosa est in I. R. vide & jus nostrum ubi quis per mendacium rem acquisivit 2. §. 3. *Jordb. Stl. Bôte etc.*
Sör ty han lögh sigg thet till.

44. Per calumniam autem in possessione fuisse videtur: quæ sciens prudensq; se prænantem *Notab. Lex.*

sem non esse, voluit in possessionem venire,
l. 1. §. 2.

Tit. 6. 45. **Concubinatus**, qui differt
De concu- à stupro & adulterio, imitatur ma-
binis Cod. trimonium inquit Cuiac. ex Julia-
lib. 5, tit. 26 no, & concubina erat, quæ loco
uxoris extra matrimonij formam
cum aliquo vixit, l. 144. de V. S.

46. Jure civili olim concubi-
natus extra poenam l. 3. & infamiã
fuit, si uxoratus non erat, & inde
sicut ex contubernio i.e. servorum
conjugio concepti, non spurij,
sed naturales tantum dicebantur
sed nunc, ut ex jure nostro C. 3. **¶**
& **Stl. Giffb. 22. Konb. ¶** sub pœ-
na prohibitus est.

Notab. 47. Concubinam ex sola animi destinatione
Lex. æstimari oportet, l. 4. Nemini licentia conce-
datur, constante matrimonio, concubinam pe-
nes se habere, l. 1, Cod. Vide artie. milit. Svec.

LIB. 26. 48. **Tutela** est vis (non violen-
Tit. 1. tiam sed auctoritatem & faculta-
De tutelis. tem significat) in capite libero ad
tuendum eum, qui per ætatem se
defendere nequit, l. 1. vid. C. 20.
21. **¶** **Stl. Giffb. 11. ¶** **Erffb. 14.**
Zingb.

49. Cura sive curatio est potestas ad gerendum illius negotia & administrandum bona, qui jam pubes factus, sed adhuc propter ætatem C. 19. §. 1. *Edzör Stl.* vel animi arg. C. 15. *El. 14. Stl. Dráp. m. Wada 16. El. Jordb. Witwillinsge 14. §. 1. K. B.* vel corporis vitium, ea curare nequit.

50. Differentia tutoris & curatoris; *Ille* impuberibus, etiam in vitis, principaliter personæ & testamento; *Hic* puberibus, regulariter volentibus & petentibus, rebus, & non ita testamento, datur. Tutela regulariter 14. cura verò 25. anno completo expirat. In jure nostro promiscuè dicuntur *Förmyndare / Målsmän.*

51. Fœminæ tutores dari non possunt: quia *Notab.* id munus masculorum est, quid jus nostrum *Lex.* vid. 11. *Stl. Giffib.* nisi à principe filiorum tutelam specialiter postulent, l. 18.

52. Tutela est triplex, 1. *Testamentaria*, quam parentes liberis Tit. 2. De Testa-
B im-

mentaria
tutela, C.
5. 28.

impuberibus & alijs, quos in pote-
state habent, & post mortem non
recaſuri ſunt in alienam poteſta-
tem, præſentibus teſtibus, teſta-
mento conſtituunt, arg. Cap. 2.
Giffth. Stl. & ita datus tutor, cum
quo teſtamenti factio eſt, cœteris
præfertur.

Dicta,
quod ſola
lege abſq;
teſtatore
& magi-
ſtratu de-
fertur,

53. 2. *Legitima*, quâ lex, defici-
ente teſtamentariâ, proximos pu-
pili agnatos vel cognatos ad tuto-
res vocat. C. 15. 20. 21. §. 1. II. 15 16.

Stl. Giffth. 19. 20. §. 3. Edjorb. Stl.

54. 3. *Dativa* ſive honoraria eſt,
quam magiſtratus deficiente te-
ſtam. & legit. pupillo dat. C. 15. §. 1.
Stl. Giffth.

Notab.
Lex.

55. Sed eos demum teſtamento dator acci-
pere nos oportet, qui jure dati ſunt, l. 3.

Tit. 3.
De confir-
mando tu-
tore vel
curatore,
C. 5. 29.

56. Interdum magiſtratus in tu-
torem teſtamentarium inquirit
eumq; confirmat vel reprobat, ut-
pote, ſi datus aliter quam oportet.
Inquirendum eſt an patris vo-
luntas duraverit, an celata emerſit

tu-

tutoris improbitas. l. g. &c. arg.
C. 21. §. 1. Giffth. 16. Stl. eod.

57. A patre testamento tutor
datus filio legitimo sine in-
quisitione (quâ quæritur an fit idoneus
quo ad personam & bona) & satis-
datione; à matre verò & patrono
datus cum inquisitione, citra ta-
men, ut plurimum, satisfactionem
à magistratu, confirmandus, ab
extraneo constitutus causa cogni-
tâ satisfacere bona pupilli fore salva
tenetur. ff. h. t.

58. Legitima tutela est qua-
drupl. 1. *Agnatorum*, quam lex 12.
tab. proximis agnatis defert 20. §. 1.
15. Stl. Giffth.

Tit. 4.
De legiti-
mis tuto-
ribus C. 5.
30.

59. 2. *Patronorum*, quâ ex men-
te legis 12. tab. patroni tenentur
tueri suos libertos impuberes, ubi
enim spes successionis, ibi plerum-
que onus tutelæ.

Reg.

60. 3. *Parentum*, quæ defertur
parentibus liberorum, vid. 15. §. 1. II.
Stl. Giffth. vid. C. 15. §. 1. II. Stl.
Giffth. nepotum, impuberum,
emancipatorum.

61. 4. *Fiduciaria*, quæ mortuo

Qui sentit commodū sentiat quoque onus, patre emancipante, defertur fratribus, ut sint legitimi tutores suorum fratrum impuberum emancipatorum. *Not.* Hodie servitute & emancipatione sublatis, hæc quoque species abolitæ, & nunc si ve cognati, si ve agnati successivam sperantes ad onus tutelæ vocantur.

Notab.

Lex.

Tit. 5.

De tutoribus & curatoribus datis ab his qui jus dandi habent. *Cod.* s. 34.

62. Nemo neque frater neque alius legitimus in tutelam vocetur, antequam quintum & vicesimum suæ ætatis annum impleat, l. 5. *Cod.*

Tit. 5. 63. *Dativum si ve honorarium.* tutorem dat qui jurisdictionem habet. Dari verò potest qui est sub jurisdictione dantis' C. 15. *Stl. Giffes.* Datus sine inquisitione factis dare tenetur, non ita si ex inquisitione detur. *Not.* Puberibus, etiam invitis tutores & impuberibus, non tamen ita invitis, curatores dantur.

Notab.

Leges.

Tit. 6.

Qui pe-

64. Nemo ipse se tutorem dare potest, ex l. 4. maritus etsi rebus uxoris suæ affectivonem, tamen Curator ei creari non potest. l. 2. *Cod.*

65. Alij pupillo tutores petere

ju-

jubentur, ut mater & libertus im-
puberis, alias illa se indignam, si
pupillus decesserit, hereditate fa-
cit, ille verò à magistratu punitur,
l. 1. & 2. Alij, ut cognati & amici,
pro lubitu petunt, l. 2.

tant tuto-
res vel cu-
ratores, &
ubi petan-
tur, C. 5.
31, 32.

66. Adultus vel ipsemet, vel
alius ejus nomine sibi curatorem,
comparet, l. 2. §. 4. in eo loco, ubi
natus vel plurima ejus bona sita
sunt.

67. Operosum est tutorū munus. Tit. 7.
1. Tutelam adire coguntur 15. Giffeb. De admi-
Stl. in f. böte 3. Mark til twestiptis nistratio-
swå opta han neekar etc. ne ac peri-
culo tuto-
rum & cu-
ratorum
& de a-
gentibus
vel con-
veniendis
uno vel
pluribus.
Cod. s. 37.
38.

68. 2. Satsdare coguntur rem pu-
pilli fore salvam, C. 15. Stl. Giffeb.
Ehen Barnagod; tager skal borgen
sättia etc.

69. 3. Periculum tutela ad illos
spectat 15. Stl. Giffeb. Barnagod; ma ey
siuncta eller brinna/vthan alt
fult åter antwardas/ unde quamvis
exactissima requiratur diligentia,
Arg. etiam C. 5. §. 1. Köp. Stl. ta-
men vix impossibilia, quorum nul-

la est obligatio, & casum merè
fortuitum quem providere non
possunt, præstare tenentur, arg.
C. 35. §. 2. **B. B. U.**

Notab. II. 70. Qui pecuniam pupilli relinquit otiosam
ad usuras tenetur ex l. 7. §. 3. vid. Locc. Syn. p.
m, 108. pecuniæ, quam in usus suos converte-
runt tutores, legitimas usuras præstent, ead.
§. 4. illa verba C. 15. **Stl. Giffib. Zwat the
aff Barnagotse vpbåra** / de fructibus bono-
rum etiam intelligi possunt. ex duobus tutori-
bus, si cum altero actum fuerit, alter non libe-
rabitur, l. 18. Tutoris præcipuum est officium
ne indefensum pupillum relinquat, l. 30. arg.
C. 14. **Tingb.** Tutoribus vel curatoribus, for-
uitos casus, adversus quos cavere non potuit,
imputari non oportere, sæpe rescriptum est,
l. 4. Cod.

Tit. 8. 71. Per auctoritatem tutorum
De Autho- vel curat: non earum existimatio
ritate & vel dignitas hic intelligitur, sed
consensu potestas & interventum, quo acta
tutorum pupilli confirmanda, alioquin abs-
& curato- que eorum consensu pupilli *civi-*
rum, C. 5. *liter* non obligantur, dum eorum
59. *conditio facta est deterior, arg.*
dicunt pu- C. 20. §. 3. **Edjör. Stl. Nåde tå etc.**
pillum ali- & **Dobl. Balc. §. 1.** aliàs cum meli-
um sibi or facta, *naturaliter* obligantur, &
obligare, tunc non requiritur auctoritas tu-
sed non
se alij.

toris, nisi in hereditatis aditione
Ins. h. t. quæ sæpè conjuncta est
cum periculo latente.

72. In J. N. nec tutor potesta-
tem habet alienandi impuberis,
qui ita dicitur ad completionem
anni 15^{ti}. 36. Edzörb. El. vel com-
mutandi facultates, nisi in melius,
aliàs adultiores factus id revocare
valet, C. 10. Stl. 16. El. Jordb.
Hafwi ingen Wäld &c.

73. In delictis tamen dolo, &
latâ culpâ commissis, si pupillus sit
doli capax & pubertati proximus,
sine tutore se ad pœnam obligat.
arg. 18. El. 19. Stl. Särn. m. Wilia
II. 12. 13. El. 10. II. 12. Stl. 2. Dräpb.

Non enim
malorum
mores, sed
infirmas
animi ex-
cusat.

74. In J. N. si minorennis ma-
jor septennio voluntariè vulnerat,
mulctatur 18. El. 19. Stl. Särn. m.
Wilia / si occidit par est mulcta
cum hominis legitimæ ætatis ca-
suali homicidio II. El. 10. Stl.
Dräpb. m. Wäda / si minor est 7. an-
norum, & vulnerat, nihil solvit,
18. El. Särn. m. Wilia. 12. El. Dräp.

m. Wāda/ si verò occidit siue voluntariè vel casualiter mulctandus.

12. El. II. Stl. Drāp. m. Wāda.

Notab. II. 75. Reg. est in rem suam auctorem tutorem fieri non posse, l. 2. Auctoritatem præstare est probare idquod agitur, l. 3. sufficit (*nisi tutela sit diuisa*) unius tutoris auctoritas, quamvis plures sint, l. 4. pupillus vendendo sine tutoris auctoritate non obligetur, nec emendo, nisi in quantum locupletior factus, l. 5. §. 1.

Tit. 9. 76. Interdum propter æquitatem, finitâ tutelâ, ex facto tutoris minor etiam agit utiliter, veluti si rem pupillarem, tanquam suam, mutuò dedit, locavit vel mutavit arg. 16. El. 10. Stl. Jordb: & sibi stipulatus sit, l. 2. & convenitur, ut si tutor ejus nomine condemnatus sit, arg. C. 23. 1. Drāp. in fin. & 21. §. 2. Edz. El. Swā skal war sin saak ensammin bōta/ vel pecuniam mutuo in pupilli usum accepit, vel pupillus dolo vel culpâ tutoris locupletior factus, l. 1. & 3. arg. sit gener. ista reg. C. 1. Jordb. alt olas gliga fāngit āhr som āfāngit.

Notab. Lex. 77. Dolus tutoris puero neq; nocere (*cum non locupletior factus*) neq; prodesse debet. quod à vulgo dicitur, tutoris dolum pupillo non nocere;

re; tunc verum est, cum ex illius fraude locupletior pupillus non factus est, l. 3.

78. Tutor vel curator qui male tutelam gerit vel gesturus esse videtur suspectus redditur, ac removeri potest, quamvis satisfactionem offerat, illa enim malum propositum non mutat, sed diutius grassandi in re familiari pupilli facultatem præbet l. 6. & Inst. h. t. arg. 21. §. 16. *Stl. Giffth.*

Tit. 10.
De suspectis tutoribus & curatoribus C. 5.
43. Hæc accusatio est publica, quivis ad accusandum admittitur.

79. Ob dolum remotus infamis (excepto patrono cujus existimationi parcendum) ob culpam, quamvis latam, non ita, redditur, l. 3. §. 18. & l. 9. Cod.

80. Dicitur suspectus ex moribus, non facultatibus l. 8. lata negligentia prope fraudem accedit l. 7.

Notab. leges.

81. Variæ sunt excusationis (quæ est immunitatis allegatio) à tutela causæ. 1. *Ætas* major 70. & minor 25. annis. 13. §. Ins. h. t. 2. *Numerus liberorum*, Romæ trium, in Italia quatuor, in Provincijs quinque. Inst. hic. 3. *Administratio rerum fisci*. 4. *Onus trium tutelarum*,

LIB. 27
Tit. 1.
De excusationibus C. 5. 61.
Excusant ætas, dignitas, professio, valetudo, lis, nego-

tia liberi, modo non sint affectatæ. 5. *Absentia* Reip. causâ. 6. *Potestas* cum dignitate l. 30. 41. hic §. 3. non semper 15. §. 2. hic. 7. *Lis* de bonis inter tutorem & pupillum l. 21. 21. *El. Giffth.* 8. *Inimicitia* capitalis cum patre pupilli, l. 6. §. 17. 8. *Gravis morbus* animi vel corporis l. 10. §. 8. 16. *Stl. Giffth.* 10. *Professio* publica artium & scientiarum. 11. *Imperitia* literarum; si res pupillares id requirant. 12. Interdum *tutoris paupertas*, l. 7. & 40. hic. 13. *Militia*. 14. in J. R. Maritus justè curam suæ uxoris recusat, l. 2. C. qui dari tut. & Inst. eod. contrarium videtur Jus. N. 6. §. 1. 9. *El. 8. Stl. Giffth.*

82. In J. N. à tutelâ excusationes non ita expressè proponuntur, sed strictè inquit, cui hoc onus offertur & recusat, mulctabitur, C. 15. §. 1. *Stl. Giffth.* nullum tamen dubium quin legitimæ probentur, 21. *El. 16. Stl. Giffth.*

Notab.
Lex.

83. Quinquaginta dierum spatium tantummodo ad contestandas excusationum causas pertinet, l. 38. Offi-

84. Officium præcipuum magistratus & tutoris est, ut curent pupillum honestè, sine ulla maligna suspitione educari, potissimum apud matrem C. l. i. arg. C. 15. §. II. *Stl. Giffb.* Nisi ad secunda vota transferit, ut fit 16. §. 12.

Stl. Giffb. habitâ ratione personæ, conditionis & temporis; Et alimenta & sumptus ad rectam informationem pro facultatibus ei exhiberi, l. 2. si egenus fuerit pupillus, tutor non cogendus eum sustentare l. 3. §. fin. nisi sit parens, arg. C. 18. §. 13. *Stl. Erffb.* libertus, cognati &c. l. i. §. 2. & 3.

85. Non ferendus est Iuvenis, qui studijs eruditus, sumptus recuset, quasi vento vixerit, aut nullo liberi hominis studio imbui meruerit. ult. Cod. hic, si egeni sunt pupilli, de suo eos alere tutor non compellitur, l. 3. §. 6. ff. hic.

86. Finitâ tutelâ (quam finitâ justa pupilli ætas C. II. §. I. *Erffb.* §. 19. §. 1. *Edzörb. Stl. Lagha åhr och til sköls kommen*) 2pl. competit pupillo adversus tutorem actio, i. Tutelæ, quâ tutor ejusq; heres rationem actus sui, etiam administrati-

Tit. 2.
Ubi pupillus educari vel morari debeat & de alimentis ei præstandis C. 5. 49. §. 1.

Notab.
Lex.

Tit. 3.
De Tutelæ & rationibus distrahendis & utili curationis actione causa C. 5. 51.

onis reddere tenetur, l. 1. C. 15.

Stl. Giffth.

87. 2. *Actio de rationibus distra-*
hendis & distractis & conturbatis,
quâ agitur de rebus, quas tutor du-
rante tutelâ, subtraxit, l. 1. §. 22.
concurrit cum conditione furti-
va, si furandi animo alienavit vel
dolo malo intervertit, l. 1. in here-
des, quatenus pœnalis, non tran-
sit. ead. §. 23. arg. C. 23. in fin. *Drâp.*
m. Wilia.

Notab.
Lex.

88. Tutor præstabit dolum, culpam & quan-
tam in suis rebus diligentiam, Ex. l. 1. in pr.
accuratius videtur jus nostrum. 15. *Giffth.*
Stl. Eymã Barnagodz siuncta eller brin-
na/ vthan alt fult åter antwardas/ si omnes
tutores solvendo non sint, inter eos, qui solven-
do sunt, dividitur actio, sed prout quisque sol-
vendo est, poterunt conveniri. ead. §. 22.

Tit. 4.
de contra-
ria & utili
actione.

89. Ut facilius tutores tutelam
fufcipiant, datur & ipsis contraria
tutelæ actio, adversus pupillum, ut
ratione administrationis inde-
mnes ferventur, si quid de suo in-
penderunt, fidejufferunt, eorum
causâ, arg. C. 23. 1. *Drâp. El. in fine.*

Notab.
Lex.

90. Sufficit tutori bene & diligenter negotia
gessisse; etsi eventum adversum habuit, quod
ge-

gestum est l. 3. §. 7. arg. C. 5. §. 1. *Tróp. Stl.*
neque in hoc administrantur tutelæ, ut mergantur pupilli. Cod. in pr.

91. Si quis negotia impuberis administraverit, sive putet se esse, sive fingat tutorem vel curatorem, minori adversus eum actio protutelæ, ut in ipsum tutorem, ex administratione datur, & ob id qui gessit, & non gestum in ejus commodum sit, si alius gesturus erat, l. 1. Si pro tutore quis gessit, datur actio negotiorum gestorū, & vice versa, illi contra minorem de impensis. &c. contraria conceditur, l. 5. hic.

Tit. 5.
De eo qui pro tutore vel curatore negotia gessit, C. 5. 45.

92. Qui dolo malo & falso negotia gerit, falsus tutor dicitur, itaq; talis hic primò obligatus est ei quem fefellit ad id quod interest, l. 7. 2. Qui ignorantes, & non scientes (nisi minores l. 4.) cum tali contraxerunt in integrum restituantur, l. 1. §. fin.

Tit. 6.
quod falso tutore, autore gestum esse dicatur.

93. Hujus edicti æquitas non est ambigua, ne contrahentes decipiantur, dum falsus tutor adhibetur l. 1, cum nihil actum sit, scientia non nocet, l. 3.

Notab. II.

94. Tu.

Tit. 7. 94. Tutores tenentur satisfacere.
de fidejuf- 15. *Stl. Giffb.*, itaque, cum illi non
foribus & solvendo, tenentur fidejussores,
nominato- arg. 12. *El. 8. Stl. Köpb.*, etiam no-
ribus, & minatores, qui illos postularunt &
heredibus Tutoris & dixerunt esse idoneos fidejussores,
auratoris, ex l. 2. Directè hic casus in J. N.
Cod. §. 57. vix extat, nisi aliquid colligi pot-
est, ex C. 20. *Ziuffb. El.* ubi proxe-
netæ tenentur.

Notab.
Lex.

95. Quantæ & cujus temporis usuræ præstan-
dæ ex æquo & bono constitui à judice oportet,
ex l. 4. §. 2.

Tit. 8.
De magi-
stratibus
conveni-
endis &
eorum he-
redibus,
C. §. 75.

96. Si adhuc pupillo satisfieri
nequit, datur actio subsidiaria in
ipsum magistratum (*puta mino-
rem, non tamen totum ordinem, sed
qui dederunt*) eo quod aut non fi-
dejussionem, aut minus idoneam
accepit, l. 1. quæ actio etiam tran-
sit in heredes, l. 4. 6. Nec specia-
liter hac de re in J. N. nisi per ista
verba C. 15. *Stl. Giffb.* *Tå skulu
Borgmestare och Rådhyman tilskiepa
två goda. Man som Barnomen och
Barnagodze skulu förefee/ etc.*

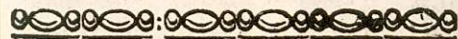
Notab.
Lex.

97. Si magistratus ab initio tutorem ido-
neum dedit & satis non exegit: non sufficit,
l. 1. §. 11.

98. Res

98. Res minorum, si modo ser- Tit. 9.
 vando servari possint, sine justa De rebus
 causa & urgenti necessitate hic ali- eorum,
 enari, vel pignori supponi, prohi- qui sub tu-
 bentur, alioquin à quocunq; pos- tela vel
 sessore vendicantur, l. 5. arg. C. 16. cura sunt
 §. 10. *Stl. Jordb.* *Öff;* magi tã han sine decre-
 fomer till mogande åldher hafwi wåld to, non a-
 hward han will thet skipta holla eller en. lienandis
vel suppo-
nendis C.
5. 71.

99. Huc usque de tutoribus & Tit. 10.
 curatoribus minorum; dantur & De cura-
 alijs personis, majoribus annorum toribus fu-
 25. curatoribus, utpote furioso, rioso &
 arg. C. 13. §. 1. 9. §. 1. 8. *Stl. Dråp. m.* alijs extra
 prodigo mutis, surdis, mulieribus, minores
 arg. C. 6. §. 1. 9. §. 1. 8. *Stl. Giffth.* dandis, C.
 alijsq; qui suis rebus superesse ne- 5. 10.
 querunt, l. 1. & 2. & 15.

Corollaria I. Ethica.

I.

Mansuetudo est virtus mor. irascen-
 di appetitum componens, ne ob
 aliam causam citius vel serius, diutius
 vel brevius, plus vel minus, quam par
 est irascamur.

De man-
 suetudine,

2. An